

Op 23 febr. 1816 werd een lijst opgesteld van de gemeentewegen die "zeer gebruikbaar" waren:

- "de Leonardstraet, de Tombestraet, de Steenbruggestraet, de Romeinse steenweg van Tongeren naer Thienen, de Mouwstraet, de Waalstraet".

Op 16 juli 1823 stelde men een wegenklassement op met 4 indelingen. De eerste en tweede klasse moesten een breedte hebben van 20 voeten en 6 1/2 duimen (5,60 m + 18,2 cm = 5,782 m). Een weg van derde klasse moest 4 ellen 80 duimen zijn en een weg vierde klasse moest maar de halve breedte hebben, namelijk 2 ellen, 40 duimen (01).

Tot de eerste klasse behoorden op 16 juli 1823:

- "Den auden Loonschen steenweg, leidende van Tongeren naer Thienen, tegenwoordig 5 ellen 25 duimen.
- den Bruxkens weg of Waalenweg, leidende van St-Truyen naer Borgworm: tussen 4 ellen 35 duimen en 5 ellen 80 duimen.
- de Steenbruggestraet, leidende van St-Truyen naer Borgloon, tussen 5 ellen 25 duimen en 5 ellen 40 duimen.
- de Kortbosch straet, leidende van St-Truyen naer Hasselt, 9 ellen 35 duimen".

Tot de tweede klasse behoorden:

- de Houtstraat, gaende van Hasselbrouck, Jeuk, Milen boven Aalst, Aalst tot op den steenwegh van St-Truyen naer Luyk en vandaar tot op den steenwegh van St-Truyen naer Borgloon, tussen 4 ellen 95 duimen en 5 ellen 25 duimen.
- de Houtstraat komende uyt Wellen door Ulbeek en Zepperen tot op den nieuwen steenwegh van St-Truyen naer Borgloon, tussen 4 ellen 95 duimen en 5 ellen 25 duimen (02).
- Tombestraet komende uyt Veulen door Klyngelmen en Grootgelmen tot op den nieuwen steenweg naer Borgloon, tussen 5 ellen 80 duimen (03).

Tot de derde klasse behoorden:

- de Spikkeboomstraat, gaende van Bruxkens naer Ordingen en Zepperen, 4 ellen 80 duimen (04).
- de Lenaertstraet, gaende van Brusthem naer Rijkel, 4 ellen 80 duimen.
- de Rellestraet, gaende van de Luykersteenwegh naer Melveren, 4 ellen 80 duimen (05).

Tot de vierde klasse behoorden:

- de veldstege
- de mouwstraet, 2 ellen, 40 duimen.
- de Hoogenweg.

Op 24 aug. 1818 werd de 52-jarige Peter Appeltants benoemd tot kantonnier (wegwerker) voor het kwartier Terstok. Hendrik Maes was kantonnier op Nerum.

Op 12 juni 1824 waren deze wegen in een redelijke staat van onderhoud. Meer dan duizend jaar was er zeer weinig veranderd

aan het wegenpatroon in onze streek. Slechts op 22 jan. 1712 besloten de Luikse Staten tot de aanleg van de steenweg Luik-St-Truiden. Bijna een eeuw heeft men op Lichtenberg of de Hek tolgeld moeten betalen voor het onderhoud van de weg. Sedert de Franse overheersing was de "nieuwe steenweg" vrij van tol. Maar in 1815 werd er op verzoek van de Bondgenoten, die Napo- leon te Waterloo verslagen hadden, weer tolbarrieren geplaatst op een onderlinge afstand van een vijftal kilometer. Deze we- gentol moest zorgen dat de opbrengst van de afgeschafte zoutbelasting gecompenseerd werd. Op 13 juli 1824 deed herbergier Henri Lintermans de geboorteaangifte van zijn dochter Anna-Caroline. Als getuige stond vermeld: "Jozef Coeckelberg, 28 jaar, pachter der tol deser gemeente en wonend te St-Truiden".

Tijdens de Franse overheersing werd op 15 juli 1804 begonnen met het traject Maastricht-Tongeren. De aanleg van Tongeren-St-Truiden werd echter pas tijdens de Hollandse periode op 09 dec. 1817 aangevat. Het zou een onderdeel worden van de weg nummer 16 Keulen-Duinkerken.

De nieuwe steenweg volgde een eindje de oude Romeinseweg naar Tienen om dan kaarsrecht naar Borgloon te lopen. Eens voorbij deze stad werd hij weer in rechte lijn aangelegd door Hoepertingen, Rijkel en Brustem tot aan de Brustempoort te St-Truiden.

VI.C.02.

Straten en wegen

Bronnen.

- 01.-R.A.H.-Gemeente Brustem-VI Patrimonium en openbare werken:
nr.184: Buurtwegen 1822-1829 en nr.185: Onderhoud der
buurtwegen 1825-1832.
- 02.-De weg van Wellen, Ulbeek en voorbij de kerk van Zepperen
tot Bautershoven draaide daar af naar de nieuwe Tongerse
steenweg om aan te sluiten op de "*Houtstraat*", dat een weg
van groot verkeer was en over de Luikersteenweg via Aalst,
Mielen en Jeuk naar Borgworm liep.
- 03.-De Tomstraat was de verbinding van Brustem met Klein-Gel-
men, Groot-Gelmen en Veulen. Langs de "*Spikkeboomstraat*",
"*Weg naar Ordingen*" of de "*Dorpsstraat*" stond deze weg in
1829 in verbinding met de nieuwe Tongersesteenweg.
- 04.-De "*Spikkeboomstraat*" liep van het gehucht Brukskens aan
de Romeinseweg over de Luikersteenweg, dwars door het
dorpscentrum naar Ordingen.
- 05.-De "*Rellestraat*" uit 1829 tussen de Luikersteenweg en de
Tongersesteenweg wordt nu "*Rasopweg*" genoemd. Voorbij de
Tongersesteenweg noemt men deze weg nog steeds de Relle-
straat. Het "*Relleveld*" ligt ten zuiden van Meveren.